

Daňové a právní zprávy

červen 2026

The better the question.
The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Vítejte u červnového čísla daňových a právních zpráv – co v něm najdete?

Transparentnost odměňování – Zamýšlíme se nad tím, jak směrnice EU k transparentnosti odměňování mění pravidla hry.

DPH u převodu obchodního závodu – Zamýšlíme se (nejen) nad aspekty DPH u převodu obchodního závodu a souvisejícími praktickými nástrahami.

Právo – Shrnujeme pro vás nová pravidla pro složení orgánů kotovaných společností z pohledu genderové vyváženosti.

Akviziční financování – Soudy komentují rozdíl mezi up-stream a down-stream fúzí při posuzování daňové uznatelnosti akvizičního financování a posuzují racionalitu zvolené struktury.

Spřízněnost v kontextu nízké kapitalizace – Přinášíme vám velmi zajímavý rozsudek ohledně vyhodnocení spřízněnosti pro účely aplikace pravidel nízké kapitalizace.

Prokazování daňové báze dlouhodobého majetku – Informujeme vás o neveselém příběhu ohledně neuznání uplatnění vstupní ceny nemovitosti při prodeji z důvodu neprokázání.

Hranice zneužití – Generální advokátka se zamýšlí nad hranicemi pro odmítnutí výhod vyplývajících ze směrnice EU o zdanění mateřských a dceřiných společností.

Co dalšího nás zaujalo?

- **Pilíř 2** – Generální finanční ředitelství [potvrzuje](#) pozitivní zprávu ohledně vstřícného přístupu k centralizovanému podávání GIR. OECD rovněž [vydala](#) aktualizovaný konsolidovaný pilířový komentář.
- **DPH a převodní ceny** – SDEU v případě Stellantis [potvrdil](#), že samotná úprava převodních cen mezi výrobcí a distributory automobilů zohledňující určité náklady (např. záruční opravy) nepostačuje k závěru, že jde o odměnu za službu.
- **Dary** – Generální finanční ředitelství [publikovalo](#) odpověď ohledně možnosti zjednodušeného postupu při dokládání darů jako přílohy korporátního daňového přiznání.
- **Daňová rezidence** – Generální finanční ředitelství vydalo [informaci](#) k určování daňové rezidence fyzických osob.
- **Holdiny v hledáčku** – Daňová správa [avizuje](#), že se zaměří na umělé holdingové struktury.
- **Uznatelnost manažerských služeb** – Čerstvý rozsudek Nejvyššího správního soudu [potvrzuje](#), že uznatelnost manažerských služeb (v daném případě od české matky) je časté kontrolní téma.
- **EET** – Vláda schválila návrh zákona k EET 2.0 a [představila](#) harmonogram zavedení.
- **CBAM** – Evropská komise [zveřejnila](#) cenu CBAM certifikátu pro první čtvrtletí roku 2026.
- **Celní správa** – [Spouští](#) se nový dovozní systém AIS.
- **Krypto** – NÚR údajně připraví interpretaci k účtování kryptoaktiv. Dále byl [zveřejněn](#) koordináční výbor k podmínkám osvobození příjmů z úplatného převodu kryptoaktiv.
- **Top daňoví plátcí** – Generální finanční ředitelství [zveřejnilo](#) seznam oceněných TOP20 plátců daně za rok 2025.

Úvodník

Ondřej Havránek

advokát, vedoucí partner EY Law
ondrej.havranek@cz.eylaw.com
+420 703 891 387

A kolik vlastně bereš ty?

Směrnice EU k transparentnosti odměňování mění pravidla hry: téma, které se léta řešilo spíš šeptem, se má nově opřít o systém, data a otevřenější komunikaci.

Na základě své vlastní profesní historie i zkušeností z různých klientských projektů mohu směle říci, že jedním ze základních pravidel českých firem byla po dlouhá léta zásada „O penězích se nemluví.“ Je to vlastně docela pohodlné pravidlo. Funguje jako společenský tlumič hluku: když se o odměnách nemluví, nikdo se neurazí, nikdo se nezapotí při zbytečném vysvětlování a všichni mohou předstírat, že systém je spravedlivý už jen tím, že existuje.

Jenže realita má tu nepříjemnou vlastnost, že se občas prozradí. Třeba zcela nevině - ráno v kuchyňce u kávovaru. Dva lidé, podobná práce, podobná odpovědnost, podobný rok ve firmě. Jeden z nich utrousí něco o hypotéce, druhý o školce, pak přijdou ceny energií a nakonec padne ta věta, kterou slušní lidé neříkají nahlas: „A kolik vlastně bereš ty?“

Ať už odpověď zní jakkoliv, velmi často v tu chvíli začíná něco, co se špatně vrací zpátky - pocit nespravedlnosti. Někdy oprávněný, jindy ne. Ale vždycky nepříjemný. Hlavně proto, že v odměňování je pocit často to jediné, co máme, protože chybí informace a transparentnost.

A právě tady se dostáváme k tomu, proč se Evropská unie rozhodla, že téma rovného odměňování už nenechá jen na „dobré vůli“ a firemní kultuře. I když zásada rovného odměňování není žádnou novinkou, v praxi bývá pro zaměstnance její vymahatelnost obtížná - právě kvůli nedostatku informací a netransparentnosti. Směrnice o transparentnosti

odměňování má tento praktický problém zprůhlednit a přidat informace tam, kde dřív byla mlha firemních pravidel, a tím z rovnosti udělat něco, co se dá nejen proklamovat, ale i kontrolovat.

Jak již pravidelný čtenář našich zpráv tuší, zavádění nových pravidel nebude jednoduché. Český legislativní příběh má tradičně svůj vlastní rytmus. Podle dostupného transpozičního návrhu MPSV se počítá s tím, že převážná část pravidel bude účinná až od 1. ledna 2027, zatímco některé části - zejména pravidelné zprávy o rozdílech v odměňování a právo zaměstnanců žádat detailní informace - dokonce až od 1. ledna 2028. Jinými slovy: evropská ambice je „co nejdřív“, česká realita zní „hlavně to udělat postupně“.

Co je na tom nové?

Na celé věci je nové hlavně to, že se odměňování přestává spoléhat na ticho a tradice typu „u nás se to tak dělá“ a začíná se po firmách chtít systém, který je čitelný, vysvětlitelný a obhajitelný. Je to trochu jako účetnictví: nestačí, že to „nějak vychází“, - důležité je, že umíte ukázat pravidla, podle kterých jste k číslům došli. Prakticky to znamená, že zaměstnavatelé budou muset vytvořit a udržovat transparentní systém odměňování, který bude dostupný zaměstnancům ve vnitřním předpisu nebo v kolektivní smlouvě - tedy v podobě, která není „ústní tradicí“, ale skutečným pravidlem.

Zároveň se zpřehlední i to, co všechno se vlastně pod „odměnou“ rozumí. Český návrh pracuje s odměnou jako mzdou, platem či odměnou z dohody, a vedle toho řeší i systém dalších peněžitých a nepeněžitých plnění (benefitů), pokud je zaměstnavatel poskytuje, a požaduje, aby i tato plnění stála na objektivních a nediskriminačních kritériích.

Změna se dotýká i nábory: uchazeč nemá vstupovat do jednání naslepo, ale má dopředu dostat informaci o počáteční odměně nebo jejím rozpětí, a to před zahájením jednání o uzavření smlouvy. Směrnice sice doporučuje uvádět tyto informace už v inzerátech, český návrh však podle předložené podoby tuto cestu výslovně nevyžaduje.

A směrem dovnitř firmy přichází další posun: zaměstnanci budou moci žádat informace nejen o své odměně, ale i o průměrné odměně ve skupině prací, a to rozděleně podle pohlaví, přičemž zaměstnavatel bude mít na odpověď lhůtu dvou měsíců. V určitých situacích, kdy by poskytnutí informací mohlo fakticky „odhalit“ odměnu konkrétního člověka, má být informace poskytnuta veřejnému ochránci práv namísto žadateli.

U větších zaměstnavatelů se pak téma posune ještě o kus dál: návrh počítá s pravidelnými zprávami o rozdílech v odměňování a s navazujícími procesy. A pokud se v některé skupině prací ukáže rozdíl v odměně mužů a žen alespoň 5 %, který není odůvodněn a není napraven ve stanovené lhůtě, spustí to povinnost provést písemné posouzení odměňování a řešit nápravu. Celé to navíc není jen „doporučení do šuplíku“: návrh zavádí i přestupky a sankce, přičemž u nejzávažnějších případů (například nevytvoření systému odměňování) může pokuta dosáhnout až 1 000 000 Kč.

Proč to celé vlastně píšou do úvodníku

Téma spravedlivého odměňování jsem si pro náš úvodník vybral proto, že u našich klientů v poslední době velmi rezonuje. Rovné odměňování je typické „společenské téma“: všichni s ním souhlasí, dokud se netýká právě jejich tabulek, rozpočtů a rozhodnutí. Jenže nová evropská úprava a česká transpozice posouvají těžiště od proklamací do praxe – od „papírové rovnosti“ k systému, který stojí na dostupnosti informací, transparentnosti a systematické kontrole.

A tady se vracíme zpátky k onomu rannímu setkání v kuchyňce u kávovaru. Je docela možné, že největší změna nebude v paragrafu ani v tabulce reportu, ale v tom, že podobné rozhovory přestanou být tabu a stanou se běžnou součástí pracovního života. Pro zaměstnavatele je to nepříjemné jen do chvíle, než si uvědomí, že transparentní pravidla – jakkoli otravná na zavedení – jsou často lepší než vleklé dohady, reputační škody a spory, které vznikají v prostoru, kde „se nic neříká“ a „všichni něco tuší“.

Na závěr tedy přeji našim čtenářům, aby jejich systémy odměňování obstály nejen před regulátorem, ale i před tím nejpřísnějším auditorem – vlastními zaměstnanci. A pokud vám teď hlavou probleskla otázka „kde vůbec začít“, pak vězte, že první krok nebývá nejdražší ani nejsložitější: je to prosté rozhodnutí přestat spoléhat na ticho a začít spoléhat na transparentní pravidla.

Prakticky to znamená, že zaměstnavatelé budou muset vytvořit a udržovat transparentní systém odměňování, který bude dostupný zaměstnancům ve vnitřním předpisu nebo v kolektivní smlouvě – tedy v podobě, která není „ústní tradicí“, ale skutečným pravidlem.

David Kužela

partner v týmu daňového poradenství

david.kuzela@cz.ey.com

+420 731 627 085

DPH u převodu obchodního závodu

Prodej nebo vklad obchodního závodu jsou obvykle velmi komplexní transakce. V praxi se často setkáváme s hraničními případy, u nichž může vést podcenění daňového a účetního ošetření k velmi nepříjemným sporům se správcem daně.

Co vlastně je obchodní závod?

Častý zdroj obtíží představuje už samotná definice, co vlastně obchodním závodem je.

Určení, zda se jedná o obchodní závod, je přitom pro (ne)uplatnění DPH zásadní:

- Pokud o obchodní závod jde, DPH se při převodu neodvádí a nabyvatel je považován za právního nástupce převodce. O přesný rozsah právního nástupnictví se přitom často vedou spory, zejména pokud jde o možnost správce daně doměřit nabyvateli DPH vztahující se k období před převodem závodu. Tomuto aspektu proto doporučujeme při transakcích se závodem věnovat zvýšenou pozornost.
- V případech, kdy se o obchodní závod nejedná, je třeba u jednotlivých převáděných položek vyhodnotit uplatnění DPH samostatně (např. zda se nejedná o vedlejší plnění, jaká se uplatní sazba, režim přenesení daňové povinnosti, osvobození atp.). Koncept právního nástupnictví se neuplatní, což může komplikovat některé situace, například pokud jde o dobropisy a vrubopisy vztahující se k období před převodem závodu.

České ani evropské právní předpisy dostatečně vodítko neposkytují. Protože se jedná o pojem EU práva, nelze přitom spoléhat na vymezení tohoto pojmu pro účely českého soukromého práva. Je proto nutné vycházet z relevantní české i evropské judikatury.

Kdy jde pro účely DPH o převod obchodního závodu

S určitým zjednodušením lze konstatovat, že hlavním kritériem, které převod obchodního závodu musí splňovat, je fakt, že se jedná o převod dostatečně samostatného funkčního celku, který umožňuje nabyvateli pokračovat v dosavadní ekonomické činnosti převodce.

Zásadní je také úmysl nabyvatele v těchto činnostech pokračovat. Pokud by chtěl předmět podnikání ukončit nebo zásadně změnit, o prodej obchodního závodu by se nejspíše nejednalo.

Pokud nabyvatel přebírá veškeré aktivity převodce, riziko sporu bývá menší. Nemusí být ale zanedbatelné. Například stanovisko GFŘ k prodeji závodu, který se sestává primárně z pronajaté nemovitosti a souvisejících smluv, potvrzuje, že se o obchodní závod pro účely DPH obvykle jedná, vylučuje však některé specifické situace.

Hraničními případy, u nichž je riziko se správcem daně v praxi nejvyšší, jsou obvykle transakce, kdy je převáděna pouze část aktivit převodce - typicky s omezeným počtem zaměstnanců a pouze vybranými aktivy, právy a smluvními vztahy.

Soudy také potvrdily, že o převod obchodního závodu může jít, i když jsou související složky podniku převedeny postupně v rámci několika samostatných transakcí s určitým časovým odstupem.

Aktuální případy před Soudním dvorem EU

Komplexnost určení, zda transakce pro účely DPH představuje obchodní závod, ilustrují i dva případy, které aktuálně čekají na rozhodnutí Soudního dvora EU.

V kauze A&P Deco (T-397/25) jde o otázku právního nástupnictví. Konkrétně komu vzniká povinnost provést úpravu odpočtu DPH u dlouhodobého majetku v situaci, kdy v důsledku převodu závodu (zahradnictví) došlo ke změně ve způsobu využívání nemovitosti.

Ve věci Szytelbiecka (T-366/25) matka (fyzická osoba) převedla obchodní závod na své dvě dcery. Každá z nich bezprostředně poté svůj 50% podíl vložila do společného podniku (společnosti bez právní subjektivity). Některé argumenty generálního advokáta jsou přitom poměrně zajímavé a mohly by mít dopady i pro převody obchodních závodů mezi korporacemi.

Vzhledem ke složitosti tématu lze zároveň očekávat, že se otázka převodu obchodního závodu před Soudním dvorem v budoucnu bude objevovat i nadále. Další vývoj proto budeme pečlivě sledovat.

Na co si dát pozor v praxi

Chybné (ne)uplatnění DPH v hraničních situacích může vést k materiálním rizikům, a to jak pro převodce (pokud DPH neuplatní), tak nabyvatele (pokud si nárokuje odpočet DPH chybně uplatněné protistranou). Při dodatečném doměření finančním úřadem pak hrozí ještě penále (vedle úroku z prodlení).

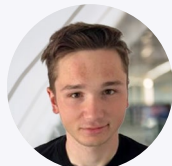
Doporučujeme pečlivě analyzovat zejména, zda je DPH režim očekávaný smluvními stranami obhajitelný. Současně je vhodné vyhodnotit s tím spojená daňová rizika a možnosti jejich minimalizace (včetně otázky právního nástupnictví) a odpovídajícím způsobem nastavit související smluvní dokumentaci.

Zároveň je DPH pouze jedním - byť často velmi materiálním - daňovým aspektem, který je třeba vzít u transakcí s obchodním závodem v potaz. Opomenuty by neměly zůstat ani účetní souvislosti, dopady v oblasti daně z příjmů a další daňové povinnosti, například povinnost předložit smlouvu o koupi obchodního závodu správci daně do 15 dní od jejího uzavření.

Doporučujeme pečlivě analyzovat zejména, zda je DPH režim očekávaný smluvními stranami obhajitelný. Současně je vhodné vyhodnotit s tím spojená daňová rizika a možnosti jejich minimalizace (včetně otázky právního nástupnictví) a odpovídajícím způsobem nastavit související smluvní dokumentaci.

Jan Turek
advokát, EY Law
jan.turek@cz.eylaw.com
+420 704 865 112

Matěj Šimpach
právní asistent, EY Law
matej.simpach@cz.eylaw.com
+420 730 191 866

Nová pravidla pro složení orgánů kotovaných společností

Vláda v půlce května projednala návrh novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu a souvisejících předpisů, jejímž cílem je promítnout do českého práva požadavky směrnice (EU) 2022/2381 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy orgánů kotovaných společností. Směrnice měla být transponována nejpozději do 28. prosince 2024. Důvodová zpráva proto výslovně zmiňuje již zahájené řízení Evropské komise pro nesplnění povinnosti a záměr vlády požádat Poslaneckou sněmovnu o schválení návrhu už v prvním čtení. Navržená úprava je koncipována jako minimalistická transpozice. Má tedy dopadat na úzký okruh subjektů, ponechat jim volbu cíle a využít existující mechanismy, na druhou stranu však zavádí přísná pravidla vynutitelná sankcemi.

Koho se nové povinnosti týkají

Nově se do zákona o podnikání na kapitálovém trhu vkládá část věnovaná vyváženému zastoupení žen a mužů ve vedoucích orgánech vybraných emitentů. Povinnosti se mají vztahovat pouze na emitenty, jejichž účastnické cenné papíry jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu a kteří zároveň splní velikostní kritéria: průměrně alespoň 250 zaměstnanců a současně buď roční čistý obrát nad 50 milionů eur, nebo aktiva celkem nad 43 milionů eur (vždy za poslední skončené účetní období). Důvodová zpráva zároveň pracuje s vymezením, že cílovou skupinou jsou velké kotované společnosti, a vysvětluje, proč se regulace zaměřuje právě na kotované společnosti jako ekonomicky významné subjekty.

Pro účely nové úpravy se dále zpřesňují pojmy „výkonný“ a „nevýkonný“ člen vedoucího orgánu - výkonný člen se účastní každodenního řízení společnosti, nevýkonný nikoliv. Současně se stanoví, že člen představenstva emitenta se pro tyto účely považuje za výkonného člena vedoucího orgánu. V praxi tak budou za nevýkonné členy typicky považováni členové dozorčí rady v dualistickém systému řízení.

Jaké cíle bude třeba zvolit

Dotčený emitent si má zvolit jeden ze dvou cílů vyváženého zastoupení méně zastoupeného pohlaví ve vedoucím orgánu.

První varianta míří na nevýkonné členy vedoucího orgánu: nejméně 40 % funkcí nevýkonných členů mají obsadit osoby méně zastoupeného pohlaví (konkrétní počty odpovídající procentu jsou uvedeny v příloze směrnice).

Druhá varianta stanoví, že nejméně 33 % funkcí všech členů vedoucího orgánu mají zastávat osoby méně zastoupeného pohlaví.

Pokud si emitent zvolí 40% cíl pro nevýkonné členy, musí současně stanovit také cíl směřující k vyváženému zastoupení žen a mužů mezi výkonnými členy. Na rozdíl od nevýkonných členů však zákon pro výkonné členy nestanoví pevnou procentní hranici, ale pouze požaduje, aby zvolený cíl směřoval k postupnému dosažení vyváženého zastoupení.

Reporting a zveřejňování informací

Návrh rozšiřuje obsah zprávy o správě a řízení tak, aby povinně obsahovala informace o zastoupení žen a mužů mezi členy vedoucího orgánu, a to rovněž s rozlišením výkonných a nevýkonných členů, a informace o opatřeních přijatých k plnění zvoleného cíle.

Pokud emitent zvolený cíl neplní, musí uvést důvody neplnění a popsat přijaté i plánované postupy k nápravě. Stejně informace má emitent uveřejnit také na svých internetových stránkách „vhodným a snadno přístupným způsobem“. Důvodová zpráva doplňuje, že povinnost lze splnit i zveřejněním celé výroční finanční zprávy, pokud jsou informace jasně označeny a snadno dohledatelné v přístupném formátu.

Emitenti tak budou muset mít k dispozici dostatečné interní podklady o složení orgánů a průběhu výběrových procesů, aby byli schopni splnit jak informační povinnosti, tak případné požadavky ze strany dohledu.

Důsledky při neplnění cíle: přísnější výběr kandidátů

Klíčovým prvkem návrhu je úprava postupu při výběru kandidáta na člena vedoucího orgánu u emitenta, který cíl neplní nebo by jej volbou či jmenováním nového člena plnit přestal.

V takovém případě musí být postup založen na porovnání kvalifikačních předpokladů jednotlivých kandidátů a kritéria výběru musí být jasná, neutrální a jednoznačná. Zároveň se stanoví, že postup a kritéria se určí před zahájením výběru a uplatní se po celou dobu procesu, a to včetně přípravy oznámení o volném místě, předvýběru a tvorby užšího seznamu. Emitent má navíc zaslat kritéria bez zbytečného odkladu České národní bance.

Pokud mají kandidáti stejné nebo srovnatelné kvalifikační předpoklady (zejména způsobilost, schopnosti a pracovní výkonnost), musí emitent upřednostnit kandidáta méně zastoupeného pohlaví. Návrh ale zároveň připouští odchylku - v zájmu plnění jiných cílů politiky rozmanitosti nebo z důvodů zvláštního zřetele hodných, přičemž emitent musí zohlednit konkrétní situaci kandidáta více zastoupeného pohlaví na základě nediskriminačních kritérií. Důvodová zpráva výslovně zdůrazňuje, že upřednostnění nesmí být automatické ani bezpodmínečné a musí být zachováno individuální posouzení.

Pro ilustraci: pokud se o funkci ucházejí dva kandidáti se srovnatelnou kvalifikací a jedním z nich je osoba méně zastoupeného pohlaví, měl by být upřednostněn tento kandidát. Emitent se od tohoto postupu může odchýlit pouze na základě objektivních, nediskriminačních důvodů vztahujících se ke konkrétnímu kandidátovi.

Pro případy, kdy výběr probíhá hlasováním akcionářů nebo zaměstnanců, návrh ukládá emitentovi zajistit, aby byli hlasující informováni o postupu, kritériích a cílech tohoto výběru a o možných důsledcích jejich nedodržení. V praxi tak nepůjde o „sankcionování“ samotných hlasujících, ale spíše o povinnost emitenta doložit, že osoby účastníci se volby měly k dispozici dostatečné informace o pravidlech výběru (např. prostřednictvím podkladů k valné hromadě nebo interních dokumentů).

Práva kandidátů, sankce a soudní ochrana

Neúspěšný kandidát, který byl v procesu posuzován, má mít na žádost právo na informace o kvalifikačních kritériích, posouzení kandidátů a o konkrétních důvodech, které rozhodly ve prospěch kandidáta více zastoupeného pohlaví. Důvodová zpráva zároveň upozorňuje na nutnost ochrany práv jiných osob při poskytování informací.

Návrh zavádí přestupky za porušení klíčových povinností - například v případě nezvolení cíle, neuveřejnění informací, nesplnění požadavků na kritéria a postup či nesplnění oznamovacích povinností. Maximální výše pokuty ukládané Českou národní bankou je stanovena na 1 milion korun. Zároveň se posiluje veřejný dohled tím, že Česká národní banka má zveřejňovat seznam emitentů, kteří plní zvolený cíl.

Návrh zároveň rozděluje roli v oblasti analýzy a podpory podle typu emitenta. U emitentů s povolením nebo licencí České národní banky ji vykonává právě ČNB, zatímco u ostatních emitentů tuto roli plní Úřad vlády České republiky.

Úpravou projde i antidiskriminační zákon, do kterého se doplňuje zvláštní nárok kandidáta na přiměřené zadostiučinění pro případ, že nedošlo k upřednostnění kandidáta méně zastoupeného pohlaví, ačkoli byly splněny zákonné podmínky. Změna občanského soudního řádu pak zavádí pravidlo důkazního břemene. Pokud žalobce tvrdí skutečnosti nasvědčující srovnatelné kvalifikaci, žalovaný má prokázat, že postupoval podle pravidel upřednostnění.

Pro dotčené emitenty to bude v praxi znamenat zejména nutnost nastavit transparentní výběrové procesy a být připraven doložit jejich průběh vůči regulátorovi.

Návrh rozšiřuje obsah zprávy o správě a řízení tak, aby povinně obsahovala informace o zastoupení žen a mužů mezi členy vedoucího orgánu, a to rovněž s rozlišením výkonných a nevýkonných členů, a informace o opatřeních přijatých k plnění zvoleného cíle. Pokud emitent zvolený cíl neplní, musí uvést důvody neplnění a popsat přijaté i plánované postupy k nápravě. Stejně informace má emitent uveřejnit také na svých internetových stránkách „vhodným a snadno přístupným způsobem“.

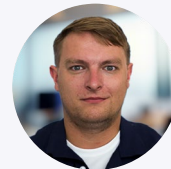
Judikáty

Radek Matušík

partner v týmu daňového
poradenství
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Vladislav Pejchal

senior manažer v týmu
daňového poradenství
vladislav.pejchal@cz.ey.com
+420 735 729 358

Petr Sedláček

senior konzultant v týmu
daňového poradenství
petr.sedlacek@cz.ey.com
+420 704 651 391

Pohled soudu k rozdílu mezi up-stream a down-stream fúzí při posuzování daňové uznatelnosti akvizičního financování

Přinášíme vám zajímavý pohled Nejvyššího správního soudu („NSS“) na aspekt „směru“ fúze a jeho dopadu na posouzení daňové uznatelnosti akvizičního financování (5 Afs 164/2024 – 69).

Situace:

- Podstatu transakce chápeme jako „vnitro-rodinný“ debt push-down. Společnost původně ovládaná otcem byla prodána jiné společnosti ovládané jeho dcerou. Následovala emise korunových dluhopisů, převzetí dluhu a down-stream fúze. Výsledkem byla původní společnost zatížená masivním dluhem vůči otci (generující materiální úrokové náklady), jež byla nově ovládaná jeho dcerou.
- Správce daně nespatořoval tyto kroky jako racionální a náklady financování z dluhopisů vyloučil z daňově uznatelných nákladů (šel na to tedy přes test obecné uznatelnosti, a nikoliv zneužití práva).

Myšlenky soudů:

Krajský soud i NSS se postavily na stranu správce daně. Níže uvádíme několik zajímavých myšlenek NSS:

- NSS se zamýšlí nad rozdílem mezi up-stream a down-stream fúzí a do určité míry problematizuje down-stream fúzi.
- Konstatuje, že v daném případě nepřešly z pohledu kupující společnosti nakoupené akcie v aktiva sloužící ke generování zdanitelných příjmů (jako to je obvyklé při up-stream fúzi). V daném případě down-stream fúze přijala dluh nikoli kupující společnost, nýbrž společnost cílová (zanikající) a podíl, k jehož nákupu byly dluhopisy přijaty, nezankl.
- Na druhou stranu NSS konstatuje - i když spíše pouze referencí na argumentaci správce daně -, že směr fúze považoval správce daně toliko za okolnost, která společnosti ztížila důkazní situaci, a při down-stream fúzi si dle správce daně lze stále představit možnost obhájit splnění obecného testu daňové uznatelnosti. V daném případě, pokud by společnost prokázala, že jí fúze přinesla hodnotu spočívající v přístupu k podnikatelskému plánu a ten by mohl přinést adekvátní zdanitelné příjmy. To však v daném případě nebylo prokázáno.

- Při posuzování přínosnosti tohoto podnikatelského plánu NSS konstatoval, že představa, že by jakýkoli daňový subjekt vynaložil na získání podnikatelského plánu v obecné podobě, ve které byl předložen, částku 2 mld. Kč a úrokové náklady ve výši 12 % ročně z uvedené částky po dobu 20 let, je iluzorní. Ohledně argumentu, že skutečným přínosem měl být podnikatelský plán teprve společně se znalostmi a zkušenostmi dcery předchozího majitele, NSS konstatoval, že její angažování v období po fúzi nebylo touto fúzí podmíněno a rovněž nic nebránilo tomu, aby ona poskytla společnosti podnikatelský plán nezávisle na předmětné fúzi.

NSS konstatoval, že v daném případě nepřešly z pohledu kupující společnosti nakoupené akcie v aktiva sloužící ke generování zdanitelných příjmů (jako to je obvyklé při up-stream fúzi). V daném případě down-stream fúze přijala dluh nikoli kupující společnost, nýbrž společnost cílová (zanikající) a podíl, k jehož nákupu byly dluhopisy přijaty, nezanikl.

Co si z toho odnášíme?

Na první zamyšlení si z toho bereme následující:

- Down-stream fúze s sebou nese vyšší riziko ve srovnání s up-stream fúzí.
- Jakákoliv restrukturalizace s elementem spřízněnosti (skupina, rodina...) s sebou nese zvýšené riziko.
- Mít obchodní důvod pro daný krok nestačí - je nutno poměřovat jeho důležitost v kontextu dané transakce.

Problematika akvizičního financování při fúzi vyžaduje podrobné posouzení konkrétní situace. Doporučujeme této oblasti proto věnovat zvýšenou pozornost. Velmi rádi vám se souvisejícími daňovými a právními povinnostmi pomůžeme.

Radek Matušík

partner v týmu daňového poradenství
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Zajímavý pohled soudu na spřízněnost v kontextu nízké kapitalizace

Přinášíme vám velmi zajímavý rozsudek ohledně vyhodnocení spřízněnosti pro účely aplikace pravidel nízké kapitalizace (10 Afs 185/2025 – 96).

Situace

- Společnost A byla plně vlastněna společností B.
- Akcie společnosti B majoritně drželo deset fyzických osob, které společně vlastnily podíl o velikosti 92,2 % (akcionáři FO).
- Následně došlo k restrukturalizaci, kdy akcionáři FO převedli své akcie společnosti B na jimi vlastněnou holdingovou společnost C. Společnost B pak převedla akcie společnosti A holdingové společnosti D (rovněž majoritně vlastněná akcionáři FO).
- Obě holdingové společnosti C a D emitovaly korunové dluhopisy o úrokové sazbě 12 % p. a. s 20letou splatností. Tyto dluhopisy nabyli akcionáři FO a následně došlo k zápočtu vzájemných pohledávek z titulu převodu dluhopisů a akcií.
- Následně došlo k fúzím sloučením mezi společnostmi C a B, resp. mezi společnostmi D a A.
- Výsledkem transformace tedy byly dvě sesterské společnosti majoritně vlastněné akcionáři FO zatížené korunovými dluhopisy.

Pohled správce daně

- Správce daně dovodil, že transformace proběhla tak, že původní akcionáři společnosti B nepřišli o majetkovou účast v obou společnostech a fakticky si je prodali sami sobě. Tímto způsobem zpeněžili hodnotu daných společností včetně nakumulovaného nerozděleného zisku, který na rozdíl od výplaty ve formě dividendy nemuseli danit. Zároveň získali právo na výplatu úroků z dluhopisů s výhodným daňovým režimem, přičemž tyto dluhopisy uhradili pohledávkami plynoucími z prodeje společnosti.
- Správce daně tak dovodil, že nebylo prokázáno, že transformace měla ekonomický důvod a že úroky z emitovaných dluhopisů lze považovat za náklady vynaložené ve smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů (ZDP).
- Vzhledem k zápornému vlastnímu kapitálu jsou však tyto náklady neuznatelné dle § 25 odst. 1 písm. w) ZDP (nízká kapitalizace). Vzhledem k tomu, že tyto důvody neuznatelnosti nelze dle názoru správce daně aplikovat současně, upřednostnil druhý z uvedených důvodů, tj. s odkazem na nízkou kapitalizaci.

- Správce daně připustil, že žádný z deseti (po úmrtí jednoho z původních akcionářů se započtením jeho dědiců dvanácti) akcionářů FO není kapitálově spojen s vlastněnou společností.
- Dle správce daně nicméně vztah akcionářů FO a současně věřitelů z dluhopisů vůči společnosti jako dlužníkovi je vztahem jinak spojených osob dle § 23 odst. 7 písm. b) bodu 1 ZDP. Dle názoru správce daně se akcionáři FO podílí na kontrole společnosti, neboť mezi nimi existuje vztah ovlivnění. Akcionáři FO rozhodujícím a významným způsobem ovlivnili chování korporace prostřednictvím hlasování na valné hromadě. Akcionáři FO se svými hlasovacími právy nakládali ve shodě ve smyslu § 78 zákona o obchodních korporacích. Akcionáři FO jednomyslně rozhodli o úpisu dluhopisů a celé transformaci. Vzhledem k tomu, že zde byl dle správce daně vztah ovlivnění, uplatnil správce daně test nízké kapitalizace.
- Společnosti se to nepřekvapivě nelíbilo. Podanou žalobu krajský soud nicméně zamítl a spor se dostal k Nejvyššímu správnímu soudu.

Pohled Nejvyššího správního soudu

- Nejvyšší správní soud (soud) se podrobně zabýval výkladem pojmu účast na vedení nebo kontrole (a rovněž jednání ve shodě) a potvrdil závěr správce daně, že vztah akcionářů FO a současně věřitelů z dluhopisů vůči společnosti jako dlužníkovi byl vztahem jinak spojených osob dle § 23 odst. 7 písm. b) bodu 1 ZDP, a byla tak naplněna podmínka spojenosti osob pro účely testu nízké kapitalizace.
- Soud ve svých úvahách mimo jiné zdůraznil, že vzhledem k úkonům, které proběhly při transformaci a v kontextu toho, jak akcionáři FO vykonávali svá hlasovací práva (tj. schválení projektu fúze a personálních změn ve vedení společnosti), a rovněž vzhledem k jejich účasti na dalších souvisejících krocích (tj. nabytí akcií spojených s hlasovacími právy, nabytí dluhopisů, postoupení pohledávek, uzavření dohod o započtení atd.) z těchto kroků plyne, že akcionáři FO jednali ve společném záměru, kterým bylo umožnění vydání korunových dluhopisů při současném zachování kontroly nad společnostmi. Bez tohoto společného postupu akcionářů FO by k celé transformaci (a k souvisejícímu vydání dluhopisů) nedošlo.

Co si z toho vzít?

Z tohoto rozsudku si odnášíme následující postřehy:

- Posouzení spřízněnosti je komplikovanější, než se na první pohled může zdát.
- I na akcionáře s podílem na základním kapitálu a hlasovacích právech menším než 25 % lze za určitých okolností nahlížet jako na jinak spojené osoby (jednotlivé body § 23 odst. 7 písm. b) ZDP se vzájemně nevylučují).
- Účast na kontrole zahrnuje nejen konkrétní uplatnění vlivu, ale rovněž možnost jeho uplatnění.
- Neplatí, že „případný závadný stav“ vzniklý na počátku vztahu (tj. že jednou jinak spojené osoby zůstávají jinak spojenými osobami navždy) nelze změnit.
- Pro závěr o jednání ve shodě nemusí být vzájemné porozumění vyjádřeno v písemné formě.

Čerstvé rozhodnutí Nejvyššího správního soudu potvrzuje, že posouzení spřízněnosti je komplikovanější, než se na první pohled může zdát.

David Kužela

partner v týmu daňového poradenství

david.kuzela@cz.ey.com

+420 731 627 085

Smutný příběh prokazování daňové báze dlouhodobého majetku

Přinášíme vám neveselý příběh ohledně neuznání uplatnění vstupní ceny nemovitosti při prodeji z důvodu neprokázání (22 Afs 184/2025 – 47).

Situace

- Společnost nabyla nemovitosti fúzí od zanikající společnosti (bez přecenění), přičemž zanikající společnost tyto nemovitosti nabyla koupí.
- Společnost následně tyto nemovitosti prodává a do nákladů uplatňuje jejich nabývací cenu.
- Přichází správce daně a zjišťuje rozdíl mezi oceněním předmětných nemovitostí v účetnictví společnosti a částkou uvedenou v kupní smlouvě uzavřené zanikající společností. Kupní cena byla mírně vyšší oproti hodnotě v účetnictví - 43 milionů Kč vs 42 milionů Kč.
- Správce daně pojmá pochybnosti a žádá vysvětlení. Společnost rozdíl uspokojivě nevysvětluje.
- Správce daně odmítá uznat celou uplatněnou hodnotu nemovitostí a doměřuje daň.

Pohled Nejvyššího správního soudu

- Až v rámci řízení před krajským soudem přišla společnost s vysvětlením, že rozdíl v ceně je způsoben použitím různých měnových kurzů. Toto tvrzení však bylo uplatněno opožděně, a soudy ho proto nezohlednily.
- Jak krajský soud, tak Nejvyšší správní soud se postavily na stranu správce daně.
- Nejvyšší správní soud zdůraznil, že samotný rozpor v částkách nemusí vést k neuznání celého nákladu. Pokud jej však poplatník na výzvu správce daně jasně nevysvětlí, může správce daně odmítnout daňovou uznatelnost celého nákladu. A to i v situaci, kdy částka ve smlouvě byla vyšší, než jakou poplatník uplatňoval v účetnictví.

Co si z toho vzít?

- Je zřejmé, že velmi vysoké nároky na prokazování daňových nákladů dopadají i na dlouhodobý majetek.

- Zejména u nemovitostí je proto třeba věnovat zvýšenou pozornost archivaci relevantních podkladů po celou dobu - prakticky až do prekluze období jejich prodeje či úplného odepsání (tj. i více než 50 let).
- Rozsudek také potvrzuje, že je třeba být aktivní již v rámci daňové kontroly - vyčkávat s argumentací až před správní soudy se obvykle nevyplácí.

Nejvyšší správní soud potvrzuje dlouhodobý trend přísného přístupu k prokazování daňových nákladů - tentokrát vstupní ceny prodávaného majetku.

Karel Hronek

partner v týmu daňového poradenství

karel.hronek@cz.ey.com

+420 731 627 065

Hranice pro odmítnutí výhod vyplývajících ze směrnice EU o zdanění mateřských a dceřiných společností

Po zajímavé otázce v kauze Nordcurrent položili Litevci další zajímavou otázku pro Soudní dvůr EU v kauze Neo Group ohledně hranic pro odmítnutí výhod vyplývajících ze směrnice EU o zdanění mateřských a dceřiných společností.

Zajímavý kontext

Litevská společnost vyplatila dividendy své dlouhodobé kyperské matce, a to osvobozeně. Litevské úřady přicházejí a doměřují srážkovou daň s argumentem zneužití práva.

Nad kyperskou matkou je další holding, který relativně krátce před problematickou výplatou dividend kyperskou matku koupil od belizské společnosti, přičemž konečný vlastník skupiny se při tomto prodeji nezměnil. Situace zjednodušeně vypadá tak, že dividendy z Litvy efektivně protekly skrze kyperské holdingy až ke konečnému vlastníku v rámci úhrady kupní ceny za převod podílu.

Námítky společnosti

- Litevská společnost namítá, že se o žádné zneužití nejedná, protože kyperská matka držela podíl v litevské dceři mnoho let, transakce nad kyperskou matkou nepředstavují žádnou dodatečnou daňovou výhodu pro kyperskou matku a kyperská matka

je její skutečný vlastník, který se kvalifikoval pro osvobození dividend před i po.

Stanovisko generální advokátky

Zajímavé je, že Litevci primárně nezpochybňují status kyperské matky, ale problematizují to, co je nad ní (respektive celkový kontext), a litevský soud se logicky ptá, jak s aplikací zákazu zneužití práva v takovéto situaci naložit.

Závěry generální advokátky se nám jeví jako poměrně liberální a obecně vstřícné vůči poplatníkům. Naše hlavní postřehy:

- Skutečné vlastnictví dividend na úrovni EU mateřské společnosti samo o sobě ještě automaticky nevylučuje zneužití. Pokud je však mateřská společnost skutečným ekonomickým příjemcem dividend, závěr o zneužití by měl být spíše výjimečný.

- Samotná následná distribuce přijatých dividend v rámci skupiny pro závěr o zneužití nestačí.
- Případný umělý element v rámci jiného členského státu sám o sobě zpravidla nepostačuje k odepření výhod směrnice ve státě zdroje.
- Pro závěr o zneužití musí typicky existovat širší zneužívající plán, jehož cílem je získání daňové výhody odporující účelu směrnice. Pokud by například struktura byla využita k tomu, aby se konečný vlastník prostřednictvím offshore struktur protiprávně vyhnul zdanění konečné distribuce z důvodu informačních mezer, mohlo by již jít o zneužití samotné směrnice.
- Generální advokátka připouští, že přesun holdingové struktury z offshore jurisdikce do EU může mít legitimní obchodní důvody - například lepší přístup k bankám a obchodním partnerům. Sama existence takové restrukturalizace proto automaticky neimplikuje zneužití.
- Finální posouzení existence zneužití generální advokátka ponechává na národním soudu, ale ze stanoviska vyplývá, že skutkové okolnosti v řešeném případě podle ní spíše nepostačují k odepření výhod směrnice.

Uvidíme, zda se Soudní dvůr EU s tímto relativně liberálním přístupem generální advokátky ztotožní.

Dle generální advokátky případný umělý element v rámci jiného členského státu sám o sobě zpravidla nepostačuje k odepření výhod směrnice ve státě zdroje. Pro závěr o zneužití musí typicky existovat širší zneužívající plán, jehož cílem je získání daňové výhody odporující účelu směrnice.

KONTAKTY

V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na svého kontaktního partnera nebo manažera.

Zdanění společností

Lucie Říhová	+420 731 627 058
Libor Frýzek	+420 731 627 004
Jana Wintrová	+420 731 627 020
Radek Matuščík	+420 603 577 841
Kateřina Dedková	+420 603 577 890
Karel Hronek	+420 731 627 065

DPH a cla

David Kužela	+420 731 627 085
Stanislav Kryl	+420 731 627 021

Zdanění fyzických osob

Martina Kneiflová	+420 731 627 041
Ondřej Polívka	+420 731 627 088

Právo

Ondřej Havránek	+420 703 891 387
-----------------	------------------

EY

+420 225 335 111
ey@cz.ey.com
www.ey.com/cz

Přihlášení k odběru

Pokud si přejete, aby naše daňové a právní zpravodajství dostával na e-mail i někdo z Vašich kolegů či známých, prosím přepošlete mu tento e-mail a může se přihlásit k odběru [zde](#).

Odhlášení z odběru

Nepřejete-li si odebrat Daňové a právní zprávy EY, prosím kontaktujte Lindu Laurichovou: linda.laurichova@cz.ey.com.

EY | Building a better working world

EY přispívá k lepšímu fungování světa tím, že vytváří hodnotu pro klienty, zaměstnance, společnost i celou planetu a buduje důvěru na kapitálových trzích.

Týmy odborníků EY s využitím dat, umělé inteligence a pokročilých technologií pomáhají klientům s důvěrou a sebedůvěrou utvářet budoucnost a nacházet odpovědi na ty nejnáléhavější výzvy dneška a zítřka.

Díky detailní znalosti různých ekonomických odvětví, globálně propojené multidisciplinární síti a ekosystému nejrůznějších partnerských organizací mohou týmy našich auditorů, konzultantů, daňových poradců i odborníků na strategické a transakční poradenství poskytovat komplexní služby ve více než 150 zemích a teritoriích.

All in to shape the future with confidence.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právníkou osobou. Ernst & Young Global Limited je britská společnost s ručením omezeným garancí, která neposkytuje služby klientům. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a o právech fyzických osob stanovených právními předpisy o ochraně osobních údajů jsou k dispozici na ey.com/privacy. Členské firmy EY neposkytují právní služby v zemích, kde to zákon neumožňuje. Podrobnější informace o naší organizaci najdete na našich webových stránkách ey.cz.

© 2026 Ernst & Young, s.r.o. | EY Law advokátní kancelář, s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

ED None

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat jako na poskytnutí účetního, daňového, právního ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com